

KANDIDATNUMMER 3094

Sidetall 1 av 3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?Ordet Sapmi betyr geografisk områder hvor de bor og det etnisk folkegruppe Sami.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er områder hvor Sami bor; det ligger i Nord Norge, Sverige, Finland og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

De kan basere sin identitet på genetisk avtaling, morsmål, ~~ette~~ personlig ønsker eller kombinasjon.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida-systemet fungerte som en grunnlag for å organisere tradisjonelle samiske samfunnet med gruppe som bor fra en plass til en annen.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Siida-systemet kan bli en årsak ~~for~~ til at samene aldri greide å mobilisere særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

1. Sami barn kunne bare snakke norsk i skole og
2. jordbrukspolitikken → jord bare til dem som kan snakke, lese og skrive norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

I paragraf 110a i grunnloven står at Sami kan bruke sin egen språk, kultur og samfunn.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd hadde Sami politikk i alle nordland.9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?Noaiden i det gamle samiske samfunnet var sosialearbeider og historie forteller.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var en kristen som hadde problemer med Sami og alkohol bruk.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

(Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

- ① I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

- ② Ord som kidults og twixters oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurer på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- ① - Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- 3 - Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
 - Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun er bekymret for dagens unge fordi de roter bort tjue årene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut fremtiden.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Kidults/twixters er en gruppe av unge mennesker som ^{aner} ~~anner~~ ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at de gjør hva de kan skrives på CV-en og er flinke med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Etter hun jobbet for noen år, trodde hun at utdanning er viktig.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" ~~er et tid når~~ ^{man tror} ~~at er mulig.~~ er et tid hvor man tror at man kan få til hva som helst og alle drømmer skal gå i oppfyllelse.
2. Den perioden i livet som ~~(tjueårene)~~ ^{at} har det størst innflytelse på voksenlivet er tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet ~~ord som kidults og twixters oppsto i USA for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjuve og trettiårene.~~ ord som kidults og twixters oppsto i USA for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjuve og trettiårene.
4. Økte valgmuligheter ~~fra økt individualisering gir økt ansvar for eget livsløp.~~ fra økt individualisering gir økt ansvar for eget livsløp.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, ~~blir det desto mindre som må realiseres i trettiårene.~~ blir det desto mindre som må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som bestemmer for dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper bare sterk lever.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret fordi de vet ikke hva de skal gjøre.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at alle generasjoner har innspill fra samfunnet de lever i, og det ikke er bare deres som bestemmer.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har begynnte å studere igjen.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston var b. fant død,
- å spille spilte en av sangene hennes spiller på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utgir i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handler om de som
- å føde føder på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka fortalt at de var unike, at alt de
- å gjøre gjort var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalt historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet seg moren forvandler
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvunnet hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realisere seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale betaler godt betale, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva by livet by på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke var så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
- å leve om alt dette, hvis hun levet.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Så kan bli mange av dagens tjuetåringer skuffet når de kommer i trettiårene.

adverb. (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor har de unge ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor ~~kan~~ bli mange av dagens tjuetåringer ~~skuffet~~ når de kommer i trettiårene.

(for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

adverb. (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli av den grunn ^{kan} bli mange av dagens tjuetåringer skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige periodene i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av den viktige perioden i livet.

Hvilken ~~viktige periode~~ ^{perioden} synes du er viktige enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktige perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktig perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er en ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

mer 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Den oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi Kommer til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun Sier at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Det flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger seg på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i jord grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat eventuelt hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner det helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, ^{enkle} ~~enke~~ verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Nesten halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere mer abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene hjelpe bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer med omkring i Oslo, og er allerede på utkikk at nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link ^{mellom} ~~med~~ bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter sammen på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Tiggeforbud

Internasjonale medier har sagt at "Verdens rikeste land [Norge] vil ikke se fattigdom." Dette kommer etter at norsk myndigheter har vurdert å forby tiggging. Noen er for og imot tiggeforbud.

Norge er et rik land hvor mest som bor her har alle de trenger. Norge er en velfare Staten og mye penger er brukt så samfunn er ok. Det er barnehagen, utdanning / skole for alle, helse for alle, pensjon, NAV, etc som nordman har fra staten. Staten hjelper med så mange viktig tingene, ~~at derfor er det vanskelig derfor har noen lyst å forbud tiggging.~~ og noen ønsker å forbud tiggging.

Argumenter for tiggeforbud kan bli for mange årsaker. Noen kan sier at det systemmer kan bli mer effektiv for å hjelpe noen som trenger det da fra penger fra gate. Tiggging kan bli en del av stor korrupsjon, og kanskje hvis de er i systemmer og fikk hjelp fra staten, risiko for korrupsjon kan bli færre. Også, hvis de fikk hjelp fra ^{det}legitimat systemmer, kanskje de kan finne lang-tid løsning å hjelpe med fattigdom.

Argumenter imot tiggeforbud føler at staten og politi kan ikke sier 'nei' til tiggging hvis de trenger tiggging for mat og et sted å bo. Noen som har et dårlig situasjon skal ikke bli kriminalisert for fattigdom. Kriminalisering av

Do not write
in this space

fattigdom kan bare bli mer problemer i fremtid.
Hvis tigging på gate er forbud, noen som trenger
penger vil bare gå fra gate til en annet
metode å finne penger.

Spørsmål om tiggingforbud kan bli vanskelig;
det er alltid to sider. For dette situasjonen,
tror jeg at vi må tenker på hva er best
å hjelpe fattige. Løsning er ikke bare
tiggingforbud — vi må finne lang-tid
vennlig løsning.

Det er viktig å huske, tigging er ikke
problem, fattigdom er.